

HSOÚ
-
SO ORP BRUNTÁL

Obsah

Úvod.....	1
1. Analytická část	1
1.1. Základní charakteristika území SO ORP Bruntál	2
1.1.1. Vymezení území SO ORP Bruntál	3
1.2. Vývoj indikátorů stanovených pro HSOÚ v SRR 21+	5
1.2.1. Index stáří	5
1.2.2. Míra nezaměstnanosti	8
1.2.3. Intenzita podnikatelské aktivity	11
1.2.4. Intenzita bytové výstavby	14
Indikátor uvádí průměrný počet dokončených bytů na 1000 obyvatel za rok.....	14
1.2.5. Přírůstek obyvatelstva.....	17
1.2.6. SWOT Analýza.....	22
2. Návrhová část	24
2.1. Metodika zpracování.....	24
2.2. Tematické oblasti s popisem problémů a návrhů opatření.....	25
2.2.1. Podnikání a zaměstnanost.....	25
2.2.2. Dopravní dostupnost.....	27
2.2.3. Komunitní život.....	29
2.2.4. Občanská vybavenost	30
2.2.5. Vzdělávání	32
Návrhová opatření	33
2.2.6. Cestovní ruch.....	34
2.2.7. Životní prostředí	36
2.3. Seznam projektových záměrů SO ORP BRUNTÁL	37
2.3.1. Seznam projektových záměrů (detail)	37
Závěr.....	38
3. Seznam použitých zdrojů	39

4.	Seznam tabulek.....	39
5.	Seznam grafů.....	40
6.	Seznam map	40
7.	Seznam zkratk.....	40

Úvod

Předmětem této případové studie je hospodářsky a sociálně vyloučené území (dále jen „HSOÚ“) správního obvodu obce s rozšířenou působností Bruntál (dále jen „SO ORP Bruntál“). Tato studie vychází z potřeb Moravskoslezského kraje (dále jen „MSK“) v návaznosti na vládou schválenou Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR 21+“), která definuje HSOÚ jako SO ORP, které dosahují nejhorších výsledků v intenzitě bytové výstavby, hrubé míry celkového přírůstku, indexu stáří, podílu nezaměstnaných osob, intenzity podnikatelské aktivity (indikátory). V daných ohrožených oblastech žije více než 25 % obyvatel České republiky (dále jen „ČR“). Touto oblastí je i SO ORP BRUNTÁL a jako takové figuruje v přehledu státem podporovaných regionů¹.

Případová studie je strategicky rozdělena do několika hlavních částí, kapitol. Analytická část se věnuje popisu a vymezení zkoumaného území s grafickou identifikací a vývoji indikátorů s tabulkovými přehledy. Návrhová část pak předkládá data o jednání v území a popisem současné situace s návrhem budoucích opatření pro změnu a/nebo rozvoj. Třetí část je určena projektovým záměrům.

Cílem případové studie je tak identifikovat hlavní problémy v území HSOÚ SO ORP Bruntál, doporučit vhodné směry pro jejich rozvoj a napomoci intenzivnějšímu zacílení a využití nástrojů, jak na regionální, tak národní a evropské úrovni.

1. Analytická část

První kapitola se věnuje analytické části HSOÚ SO ORP Bruntál, předkládá stručnou charakteristiku zkoumaného území se zaměřením na přírodní poměry a historický vývoj v první části a vymezení území z pohledu správních celků s tabulkovým zpracováním obcí a počtu obyvatel v části druhé.

---

¹ Usnesení vlády č. 932 z 11.12.2024, s.1, [online] [Státem podporované regiony](#)

1.1. Základní charakteristika území SO ORP Bruntál

Území SO ORP Bruntál se nachází v severozápadní části Moravskoslezského kraje. Na severovýchodě hraničí s obcemi spadajícími pod správní obvod Krnov, na východě s obcemi správního obvodu Opava, na jihovýchodě s obcemi, které spadají do správního obvodu Vítkov a na západě tvoří hranici obce správního obvodu Rýmařova. Na severozápadě a jihu hraničí s Olomouckým krajem.

Správní území zahrnuje celkem 31 obcí, což je třetí největší počet obcí spadajících do správního obvodu v rámci Moravskoslezského kraje. V obvodě jsou 3 obce, které jsou pověřeny úřady – Bruntál, Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov.

Převážná část plochy je vyplněna pahorkatinou Nízkého Jeseníku, na severozápadě zasahuje do území hlavní hřeben Hrubého Jeseníku. Na území správního obvodu Bruntál jsou dva významné vodní toky – řeky Opava a Moravice – a prochází zde evropské rozvodí řek tekoucích do Baltského, resp. Černého moře. Na řece Moravici se nachází vodní nádrž Slezská Harta. Mimořádný význam mají lesy, a to nejen z hlediska produkce dřeva, ale i pro svou funkci vodohospodářskou, ochrannou a rekreační. Západní část území zasahuje do CHKO Jeseníky. V minulosti se zde dolovaly drahé kovy – zlato a stříbro – a rudy barevných kovů, dnes má oblast charakter průmyslově zemědělské oblasti.

Území je charakteristické nízkou lidnatostí a specifickou sídelní strukturou. Počet obyvatel setrvale ubývá a více jak polovina obcí nemá ani 500 obyvatel. Nejmenší obcí je pak Nová Pláň se 66 obyvateli, největší je, bývalé centrum stejnojmenného okresu, město Bruntál s 15 037 obyvateli. Celkově zde žije 34 837 obyvatel.

Území ORP Bruntál je charakteristické polohou území mimo hlavní dopravní spojnice (rychlostní komunikace a dálnice) ekonomických center (velkých sídelních aglomerací). Hlavní komunikační osy představují v západo-východním směru silnice I. třídy I/11 a v severo-j jižním směru pak silnice I. třídy I/45. Při pohledu na Sčítání dopravy je nutné konstatovat, že pro území je významnější silnice I/45, která je pro ekonomiku regionu významnější než I/11. Železniční doprava je tvořena především lokálními tratěmi, největší význam má trať 310 spojující Olomouc, Bruntál a Krnov.

Tabulka 1 Počet obcí a obyvatel SO ORP Bruntál 2024

Počet a název obcí SO ORP Bruntál	Počet obyvatelstva dané obce
1. Andělská Hora	357
2. Bílčice	225
3. Bruntál	15 037
4. Dětřichov nad Bystřicí	397
5. Dlouhá Stráň	103
6. Dvorce	1 241
7. Horní Benešov	2 205
8. Horní Životice	337
9. Karlova Studánka	172
10. Karlovice	961
11. Křišťanovice	227
12. Leskovec nad Moravicí	443
13. Lomnice	479
14. Ludvíkov	281
15. Mezina	380
16. Milotice nad Opavou	440
17. Moravskoslezský Kočov	592
18. Nová Pláň	66
19. Nové Heřminovy	337
20. Oborná	444
21. Razová	503
22. Roudno	208
23. Rudná pod Pradědem	359
24. Staré Heřminovy	212
25. Staré Město	909
26. Světlá Hora	1 362
27. Svobodné Heřmanice	552
28. Široká Niva	552
29. Václavov u Bruntálu	489
30. Valšov	253
31. Vrbno pod Pradědem	4 714
Celkem	34 837

1.2. Vývoj indikátorů stanovených pro HSOÚ v SRR 21+

V této kapitole se sleduje 10 letý vývoj následujících indikátorů:

- Index stáří
- Míra nezaměstnanosti
- Intenzita podnikatelské aktivity
- Intenzita bytové výstavby
- Přírůstek obyvatelstva

Data byla získávána z dat Českého statistického úřadu, za poslední sledovaný rok jsou uvedena data za jednotlivé obce v území. U indikátorů Míra nezaměstnanosti a Intenzita podnikatelské aktivity došlo ve srovnání s údaji před 10 lety k pozitivnímu posunu. U ostatních hodnot docházelo ke zhoršení hodnot, u Intenzity bytové výstavby jsou hodnoty za poslední sledovaný rok téměř shodné jako před 10 lety.

1.2.1. Index stáří

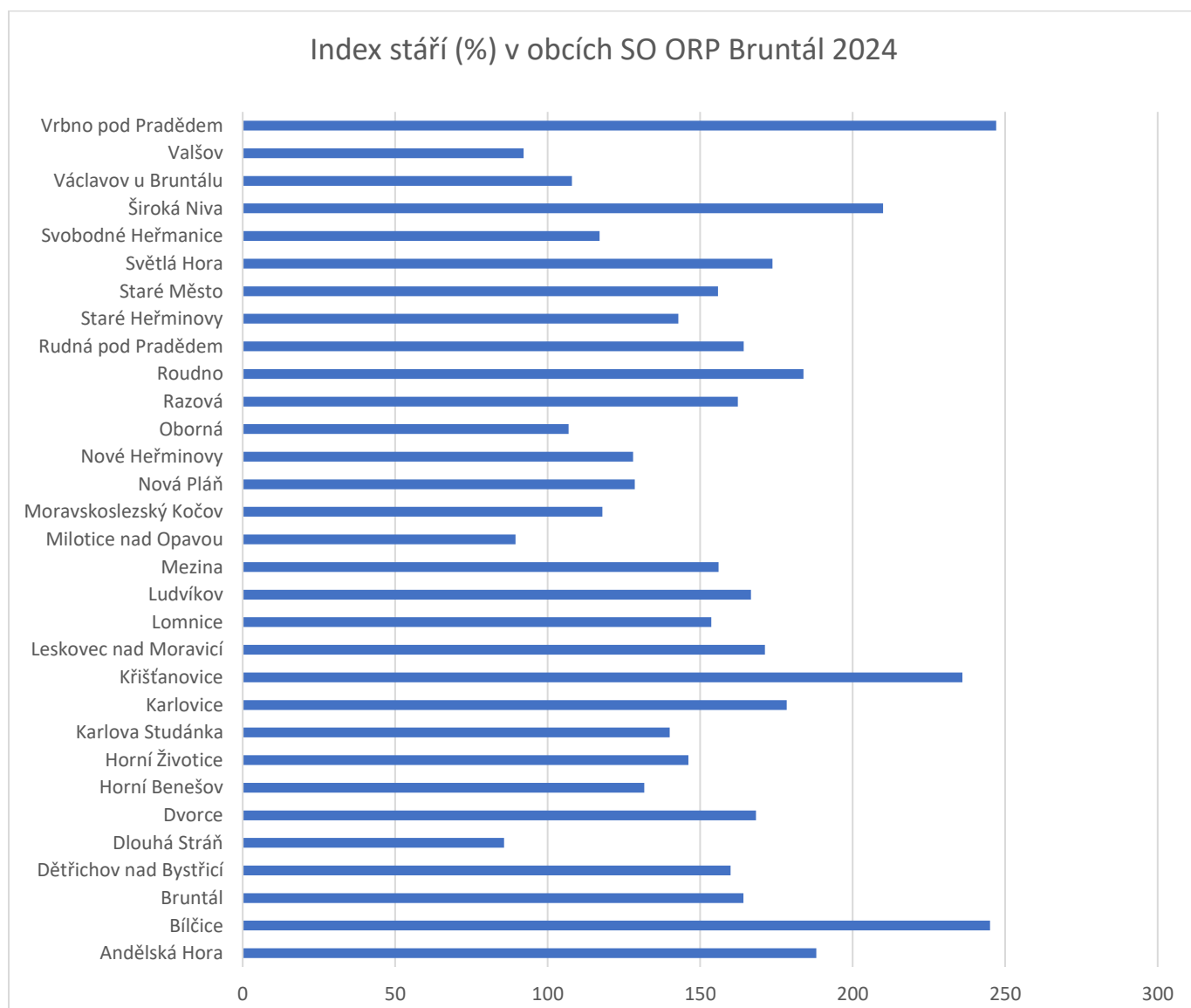
Index stáří vyjadřuje poměr mezi počtem osob ve věku 65 a více let a počtem dětí ve věku 0–14 let. Hodnota nad 100 znamená, že seniorů je více než dětí, což je případ celého sledovaného období.

Index stáří v SO ORP Bruntál vykazuje v období 2014–2024 setrvale vysoké hodnoty, které odrážejí postupné stárnutí populace. Zatímco v roce 2014 činil index stáří 110,37, v roce 2024 dosahuje hodnoty 166,03. Z uvedeného přehledu vyplývá, že pouze 3 obce mají hodnotu indexu nižší jak 100. Jedná se obec Valšov, Dlouhá Stráň a Milotice nad Opavou. Jedná se o menší obce v zázemí Bruntálu, kam se v posledních letech stěhují mladší rodiny. Z absolutních čísel, ze kterých vzešel výpočet vyplývá, že zatímco rozdíl mezi oběma skupinami byl v roce 2013 576 osob ve prospěch nejstarší věkové skupiny obyvatel, o 10 let později tento rozdíl činí 3 161 obyvatel

Tabulka 2 Index stáří (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024

Obec	Index stáří (%) 2024
Andělská Hora	188,10
Bílčice	245,00
Bruntál	164,15
Dětřichov nad Bystřicí	160,00
Dlouhá Stráň	85,71
Dvorce	168,26
Horní Benešov	131,71
Horní Životice	146,15
Karlova Studánka	140,00
Karlovice	178,33
Křišťanovice	236,00
Leskovec nad Moravicí	171,19
Lomnice	153,62
Ludvíkov	166,67
Mezina	156,00
Milotice nad Opavou	89,41
Moravskoslezský Kočov	117,89
Nová Pláň	128,57
Nové Heřminovy	128,00
Oborná	106,85
Razová	162,30
Roudno	183,87
Rudná pod Pradědem	164,29
Staré Heřminovy	142,86
Staré Město	155,86
Světlá Hora	173,74
Svobodné Heřmanice	117,02
Široká Niva	210,00
Václavov u Bruntálu	107,95
Valšov	92,11
Vrbno pod Pradědem	247,05
Celkem	166,03

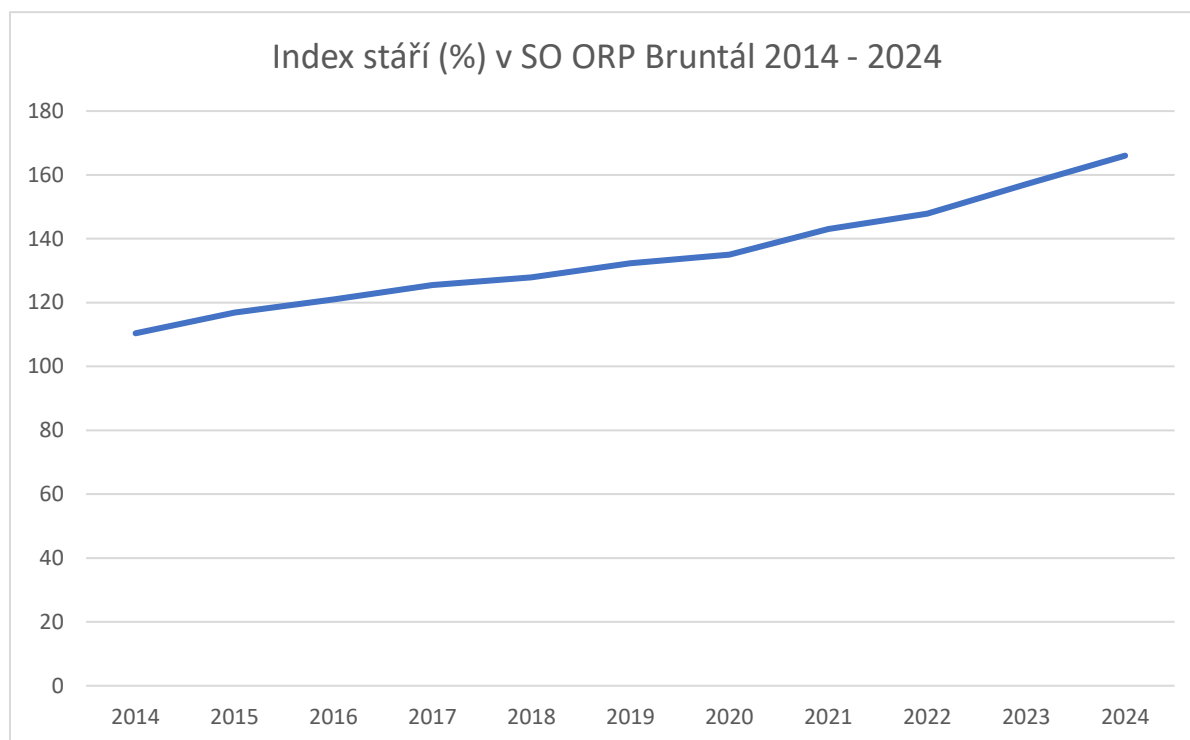
Graf 1 Index stáří (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024

Tabulka 3 Index stáří (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024

Index stáří (%) v SO ORP Bruntál										
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
110,4	116,9	121,0	125,5	127,9	132,3	135,0	143,1	147,9	157,1	166,03

Graf 2 Index stáří (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024

1.2.2. Míra nezaměstnanosti

Indikátor míry nezaměstnanosti uvádí podíl nezaměstnaných k ekonomicky aktivním obyvatelům.

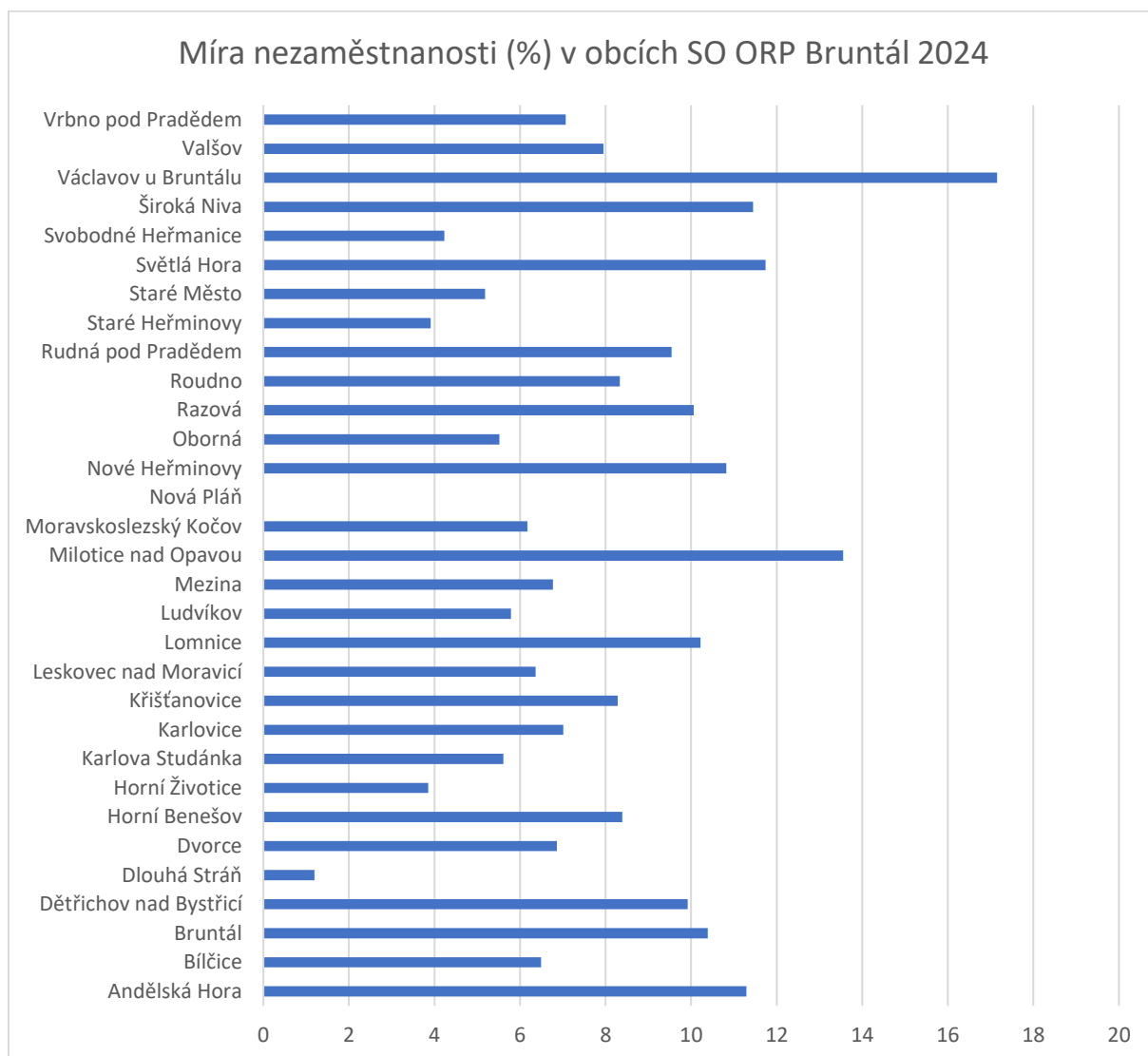
Území SO ORP Bruntál, stejně jako celé území okresu, patří dlouhodobě k regionům s nejvyšší mírou nezaměstnanosti, a to jak v rámci Moravskoslezského kraje, tak i České republiky. V roce 2014, kdy vrcholila celosvětová finanční krize, se podíl nezaměstnaných pohyboval nad 14 %, v roce 2019 byla zaznamenána nejnižší hodnota 5,6 %, od té doby nezaměstnanost opět roste, ale spíše pozvolna. Zvýšení nezaměstnaností od roku 2020 bylo ovlivněno pandemií COVID 19.

Při pohledu na nezaměstnanost v jednotlivých obcích se dlouhodobě vymyká obec Nová Pláň, kdy kromě tří let byla nulová nezaměstnanost. Naopak velmi vysoká nezaměstnanost je dlouhodobě v obci Václavov u Bruntálu.

Tabulka 4 Míra nezaměstnanosti (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024

Obec	Míra nezaměstnanosti (%) 2024
Andělská Hora	11,29
Bílčice	6,49
Bruntál	10,39
Dětřichov nad Bystřicí	9,92
Dlouhá Stráň	1,19
Dvorce	6,86
Horní Benešov	8,39
Horní Životice	3,85
Karlova Studánka	5,61
Karlovice	7,01
Křišťanovice	8,28
Leskovec nad Moravicí	6,36
Lomnice	10,22
Ludvíkov	5,79
Mezina	6,77
Milotice nad Opavou	13,55
Moravskoslezský Kočov	6,17
Nová Pláň	0,00
Nové Heřminovy	10,82
Oborná	5,52
Razová	10,06
Roudno	8,33
Rudná pod Pradědem	9,54
Staré Heřminovy	3,91
Staré Město	5,18
Světlá Hora	11,74
Svobodné Heřmanice	4,23
Široká Niva	11,45
Václavov u Bruntálu	17,15
Valšov	7,95
Vrbno pod Pradědem	7,07
Celkem	9,05

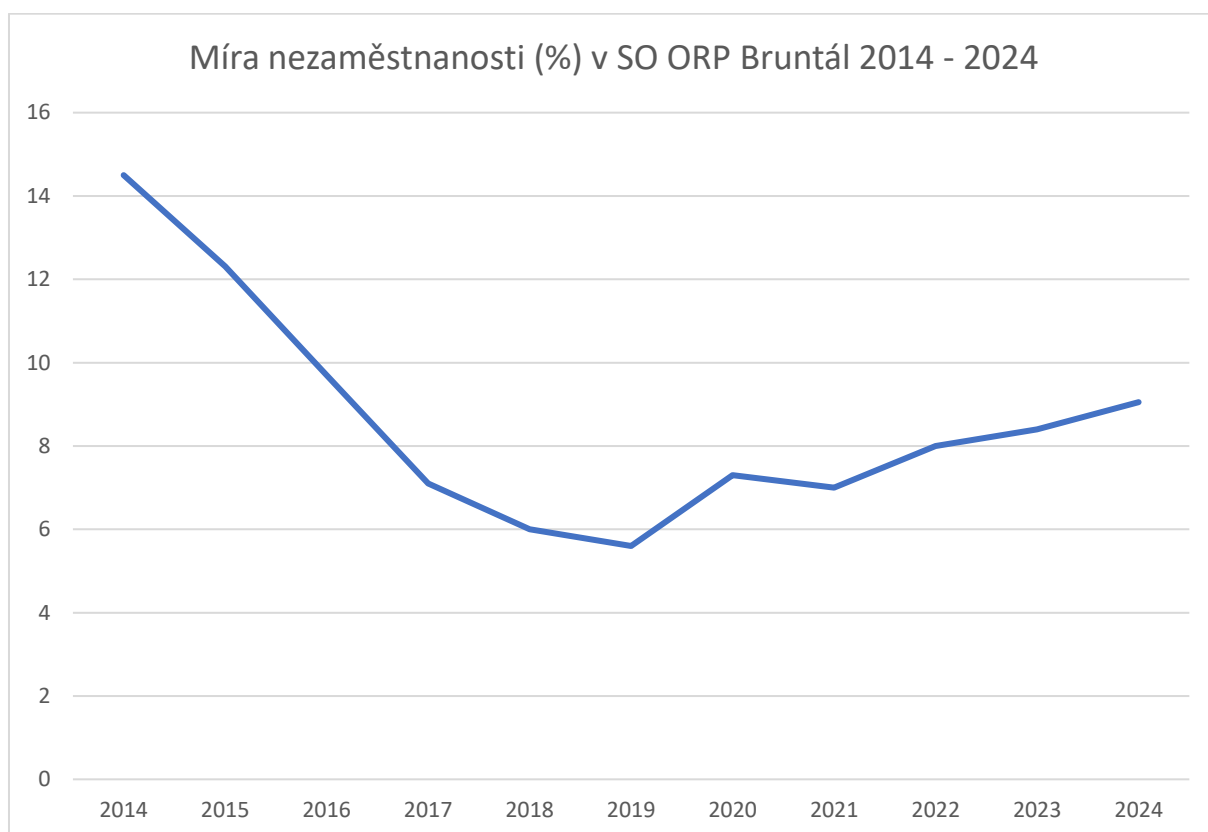
Graf 3 Míra nezaměstnanosti (%) v obcích SO OR Bruntál 2024

Tabulka 5 Míra nezaměstnanosti (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024

Míra nezaměstnanosti (%) ve SO ORP Bruntál										
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
14,5	12,31	9,7	7,1	6	5,6	7,3	7	8	8,40	9,05

Graf 4 Míra nezaměstnanosti (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024

1.2.3. Intenzita podnikatelské aktivity

Tento indikátor uvádí počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel.

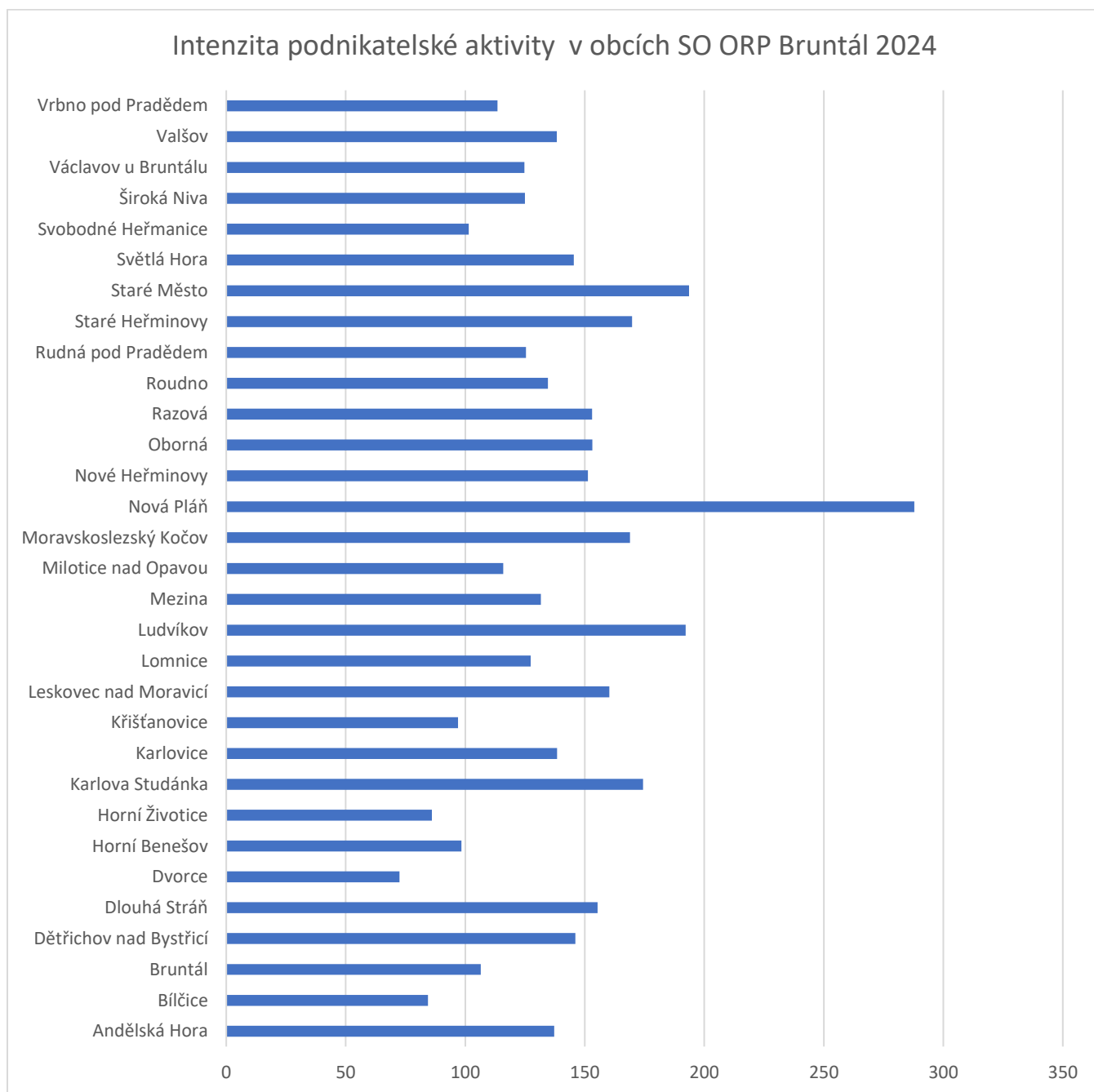
Ve srovnání s rokem 2014 se počet aktivních ekonomických subjektů mírně zvýšil, v absolutních číslech je v území registrováno 4 105 ekonomicky aktivních registrovaných subjektů.

Nejvyšší počet aktivních ekonomických subjektů na 100 obyvatel je v Nové Pláni (287,88), což úzce souvisí s nulovou nezaměstnaností a malým počtem obyvatel. (19 subjektů na 66 obyvatel), nejnižší hodnota je pak ve Dvorcích 72,52 (90 subjektů na 1 241 obyvatel). Z uvedeného vývoje je zřejmé, že mírný pokles přišel mezi lety 2015 a 2016 ale následně došlo k nárůstu podnikatelské aktivity. K mírnému zakolísání došlo v roce 2022, což mohlo souviset s doznívající epidemií COVID 19 a jejím vlivem na podnikatelskou činnost.

Tabulka 6 Intenzita podnikatelské aktivity v obcích SO ORP Bruntál 2024

Obec	Intenzita podnikatelské aktivity 2024
Andělská Hora	137,25
Bílčice	84,44
Bruntál	106,47
Dětrichov nad Bystřicí	146,10
Dlouhá Stráň	155,34
Dvorce	72,52
Horní Benešov	98,41
Horní Životice	86,05
Karlova Studánka	174,42
Karlovice	138,40
Křišťanovice	96,92
Leskovec nad Moravicí	160,27
Lomnice	127,35
Ludvíkov	192,17
Mezina	131,58
Milotice nad Opavou	115,91
Moravskoslezský Kočov	168,92
Nová Pláň	287,88
Nové Heřminovy	151,34
Oborná	153,15
Razová	153,08
Roudno	134,62
Rudná pod Pradědem	125,35
Staré Heřminovy	169,81
Staré Město	193,62
Světlá Hora	145,37
Svobodné Heřmanice	101,45
Široká Niva	125,00
Václavov u Bruntálu	124,74
Valšov	138,34
Vrbno pod Pradědem	113,49
Celkem	117,83

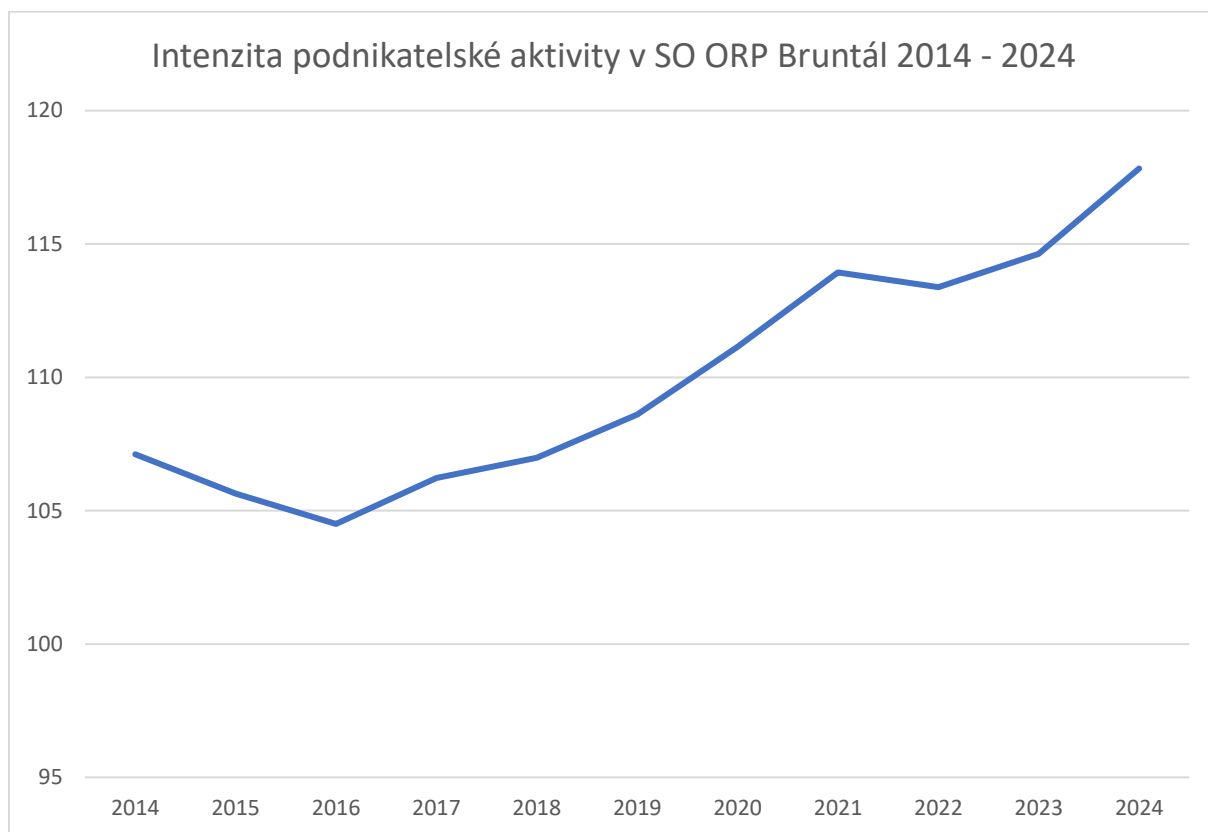
Graf 5 Intenzita podnikatelské aktivity v obcích SO ORP Bruntál 2024

Tabulka 7 Intenzita podnikatelské aktivity v SO ORP Bruntál 2014–2024

Intenzita podnikatelské aktivity ve SO ORP Bruntál										
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
107,11	105,63	104,50	106,22	106,98	108,60	111,14	113,92	113,38	114,62	117,83

Graf 6 Intenzita podnikatelské aktivity v SO ORP Bruntál

1.2.4. Intenzita bytové výstavby

Indikátor uvádí průměrný počet dokončených bytů na 1000 obyvatel za rok.

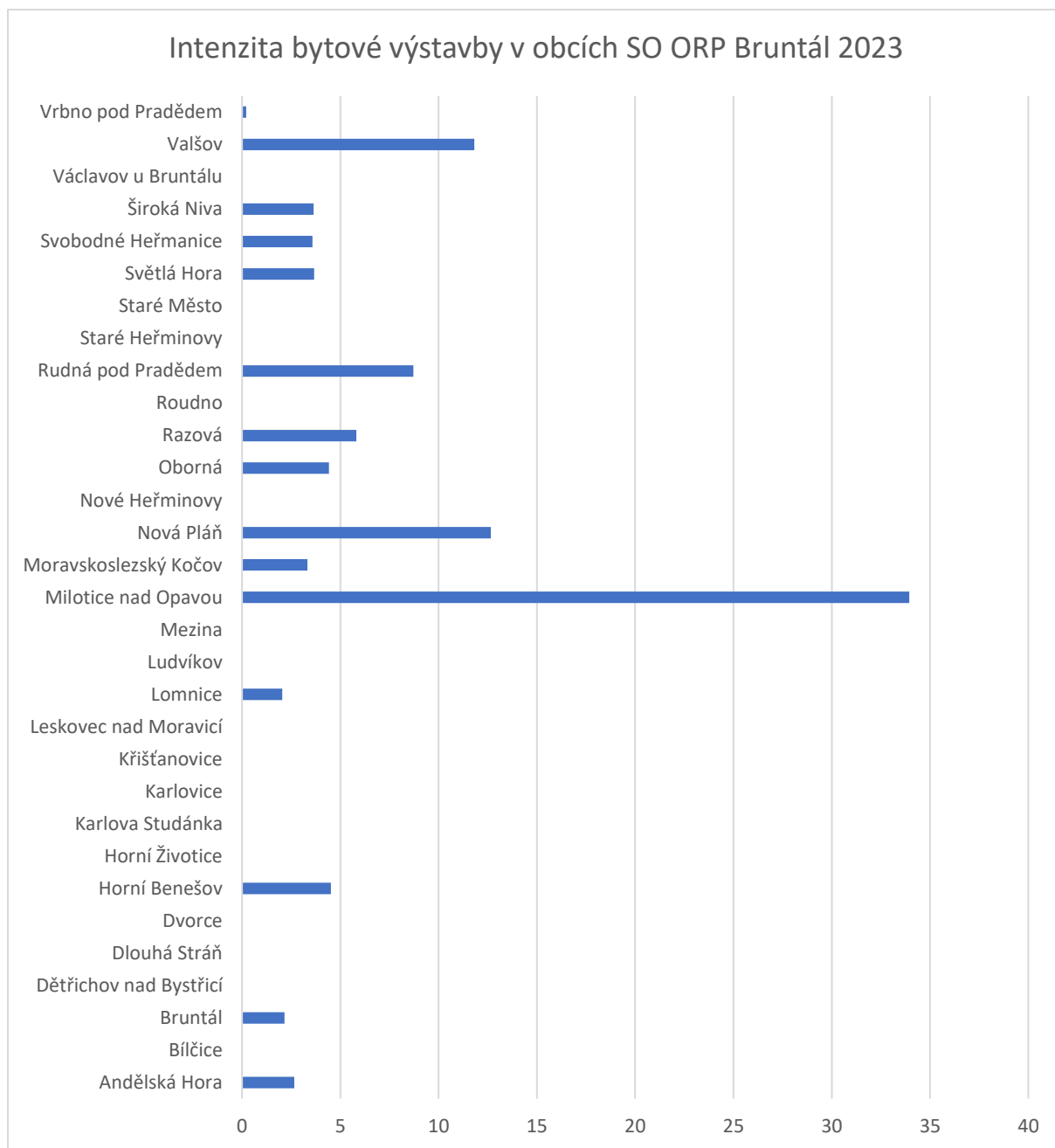
Dle statistiky na území vyrostlo v roce 2023 2,38 nových bytů na 1 000 obyvatel. Ve srovnání s rokem 2013 je hodnota v roce 2023 jen nepatrně vyšší, tento nepatrný růst nemá jako příčinu vyšší počet dokončených bytů, ale naopak nižší počet obyvatel. V roce 2013 bylo dokončeno 86 bytů, o 10 let později to bylo 84 bytů. Nejvyšší hodnotu má obec Milotice nad Opavou s 33,94 byty na 1 000 obyvatel. V absolutní hodnotách se jedná o 15 nových bytů. Jedná se o obec nedaleko Bruntálu, kde se přesouvá výstavba nových rodinných domů. Slušných hodnot dosahují obce Valšov a Nová Pláň, které jsou opět nedaleko Bruntálu a Nová Pláň nabízí atraktivní prostředí na břehu přehrady Slezská Harta. V 16 obcích v roce 2023 nevznikl žádný nový byt.

Z pohledu vývoje během posledních 10 let, byly nejvyšší hodnoty právě v roce 2013 a 2023, v ostatních letech vyjma roku 2020 nedošlo k překročení hodnoty 2 bytů na 1 000 obyvatel.

Tabulka 8 Intenzita bytové výstavby v obcích SO ORP Bruntál 2023

Obec	Intenzita bytové výstavby 2023
Andělská Hora	2,65
Bílčice	0
Bruntál	2,16
Dětřichov nad Bystřicí	0
Dlouhá Stráň	0
Dvorce	0
Horní Benešov	4,52
Horní Životice	0
Karlova Studánka	0
Karlovice	0
Křišťanovice	0
Leskovec nad Moravicí	0
Lomnice	2,05
Ludvíkov	0
Mezina	0
Milotice nad Opavou	33,94
Moravskoslezský Kočov	3,33
Nová Pláň	12,66
Nové Heřminovy	0
Oborná	4,42
Razová	5,81
Roudno	0
Rudná pod Pradědem	8,72
Staré Heřminovy	0
Staré Město	0
Světlá Hora	3,66
Svobodné Heřmanice	3,58
Široká Niva	3,64
Václavov u Bruntálu	0
Valšov	11,81
Vrbno pod Pradědem	0,21
Celkem	2,38

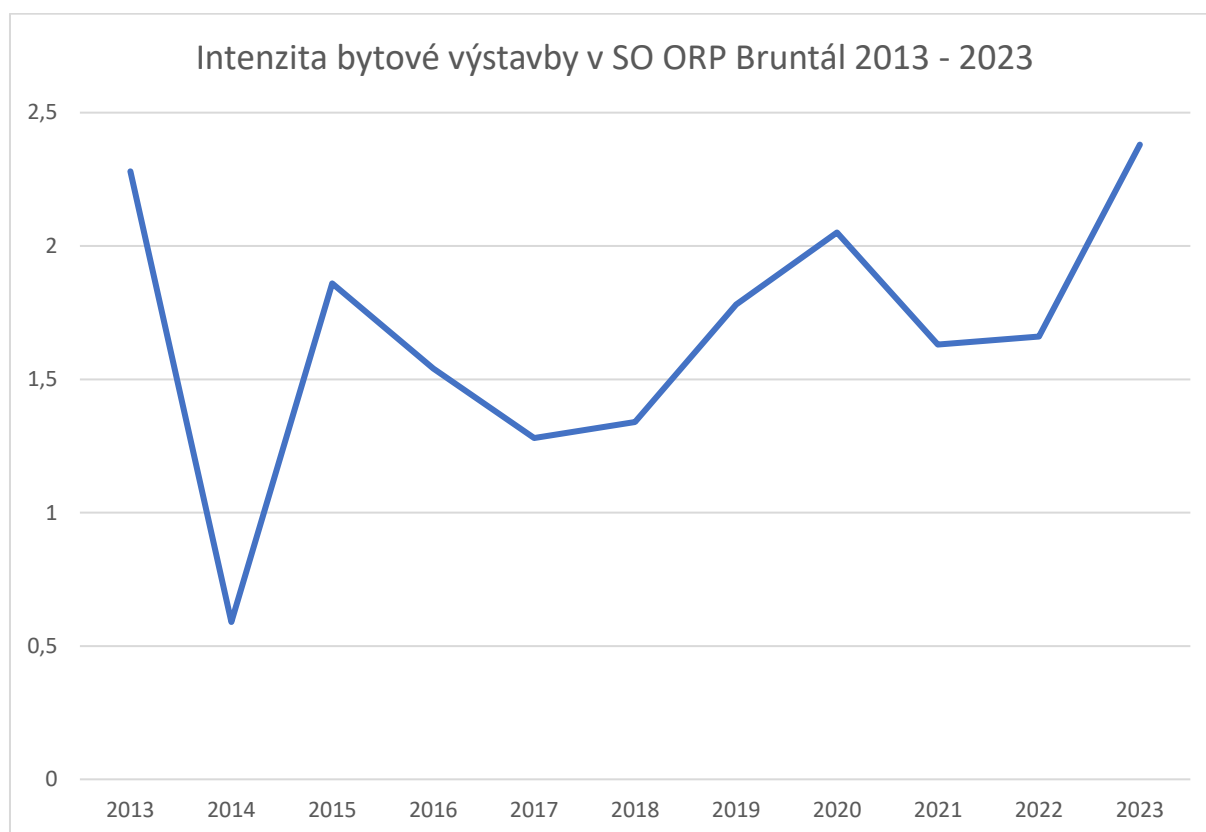
Graf 7 Intenzita bytové výstavby v obcích SO ORP Bruntál 2023

Tabulka 9 Intenzita bytové výstavby v SO ORP Bruntál 2013–2023

Intenzita bytové výstavby ve SO ORP Bruntál										
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2,28	0,59	1,86	1,54	1,28	1,34	1,78	2,05	1,63	1,66	2,38

Graf 8 Intenzita bytové výstavby v SO ORP Bruntál 2013–2023

1.2.5. Přírůstek obyvatelstva

Tento indikátor označuje celkový populační přírůstek dělený počtem obyvatel násobený 1 000.

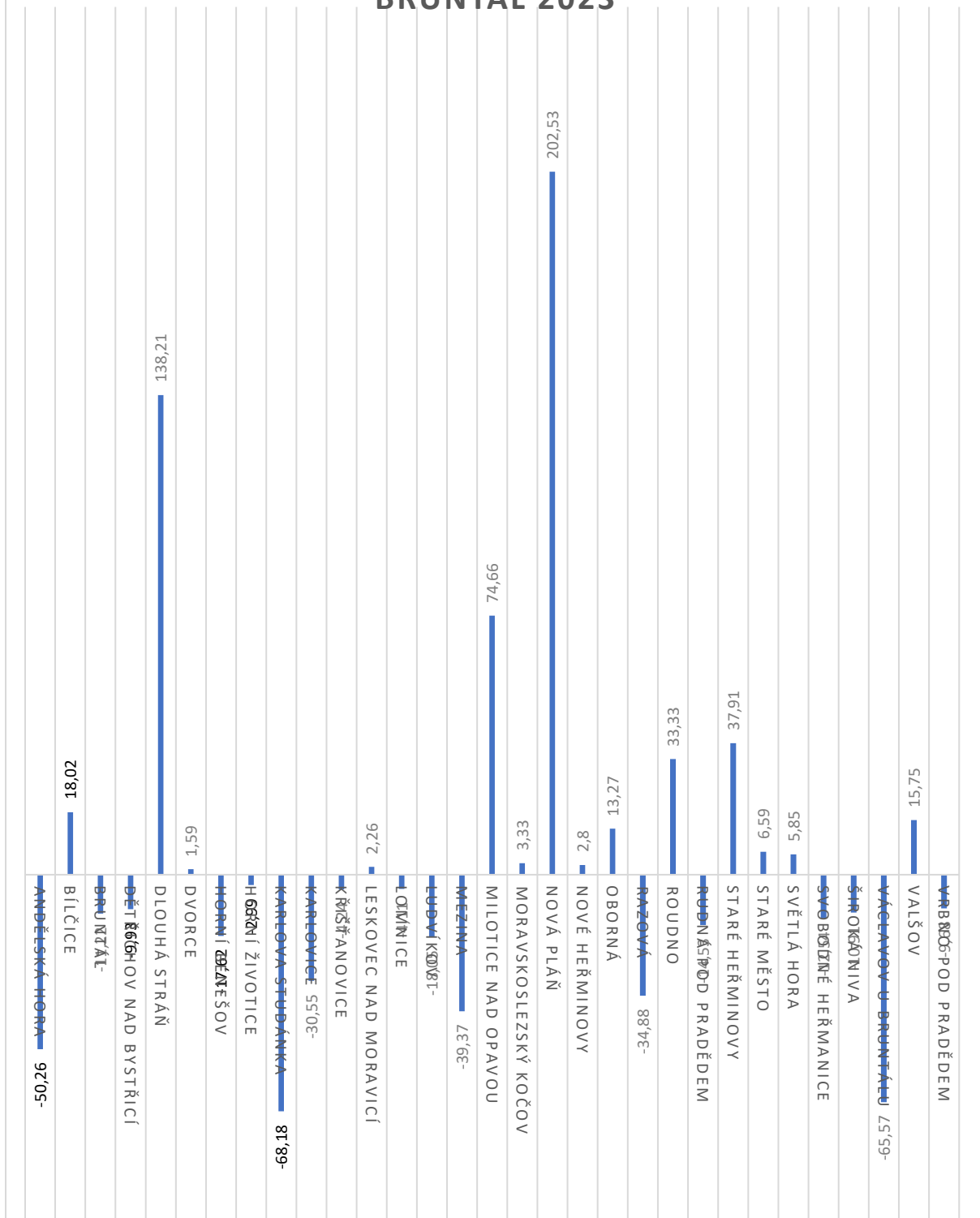
Jak již bylo zmíněno v úvodní kapitole věnované stručné charakteristice území, správní obvod ORP Bruntál se dlouhodobě vylidňuje. Převládá nejen přirozený úbytek obyvatel, tzn. rodí se méně dětí a více lidí umírá, ale obyvatelé se vystěhovávají. Kladných hodnot dosáhlo 15 obcí. V absolutních hodnotách se v roce 2023 narodilo 282 dětí, zemřelo 412 lidí, přistěhovalo se 877 lidí, naopak vystěhovalo 1 045 osob. Nejvyšší hodnotu mají obce Nová Pláň a Dlouhá Stráň. Jedná se o nejmenší obce v území. Ani v jedné obci se nenarodilo žádné dítě, ale do Dlouhé Stráně se přistěhovalo 21 osob a do Nové Pláně 18. Naopak vysokých záporných hodnot je dosahováno ve Václavově, Karlově Studánce a v Bruntále. Václavov je obec s nejvyšší nezaměstnaností, Karlova Studánka je sice atraktivní obec, kde sídlí známé lázně, ovšem zde neprobíhá žádná nová výstavba, Bruntál naopak ztrácí obyvatele na úkor výstavby v blízkých obcích jako jsou Milotice nad Opavou, Dlouhá Stráň, Moravskoslezský Kočov či Staré Město

Tabulka 10 Přírůstek obyvatelstva v obcích SO ORP Bruntál 2023

Obec	Přírůstek obyvatelstva 2023
Andělská Hora	-50,26
Bílčice	18,02
Bruntál	-11,22
Dětřichov nad Bystřicí	-9,93
Dlouhá Stráň	138,21
Dvorce	1,59
Horní Benešov	-17,62
Horní Životice	-2,99
Karlova Studánka	-68,18
Karlovice	-30,55
Křišťanovice	-4,24
Leskovec nad Moravicí	2,26
Lomnice	-4,11
Ludvíkov	-18,05
Mezina	-39,37
Milotice nad Opavou	74,66
Moravskoslezský Kočov	3,33
Nová Pláň	202,53
Nové Heřminovy	2,80
Oborná	13,27
Razová	-34,88
Roudno	33,33
Rudná pod Pradědem	-14,53
Staré Heřminovy	37,91
Staré Město	6,59
Světlá Hora	5,85
Svobodné Heřmanice	-12,54
Široká Niva	-10,91
Václavov u Bruntálu	-65,57
Valšov	15,75
Vrbno pod Pradědem	-9,68
Celkem	-8,46

Graf 9 Přírůstek obyvatelstva v obcích SO ORP Bruntál 2023

PŘÍRŮSTEK OBYVATELSTVA V OBCÍCH SO ORP BRUNTÁL 2023

Tabulka 11 Přírůstek obyvatelstva v SO ORP Bruntál 2013–2023

Přírůstek obyvatelstva ve SO ORP Bruntál										
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
-6,01	-6,05	-7,10	-8,90	-6,71	-7,68	-2,72	-4,13	-9,56	-6,70	-8,46

Graf 10 Přírůstek obyvatelstva v SO ORP Bruntál 2013-2023

1.2.6. SWOT Analýza

Tabulka 12 SWOT analýza SO ORP Bruntál

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Pozitivní vývoj podnikatelské aktivity – mírný nárůst počtu ekonomických subjektů (117,8/1000 obyv. v roce 2024 oproti 107,2 v roce 2014). - Některé menší obce (Nová Pláň, Milotice nad Opavou, Valšov) vykazují vysokou intenzitu bytové výstavby a stávají se atraktivními pro mladší rodiny. - Lokality s nulovou či velmi nízkou nezaměstnaností (Nová Pláň, některé menší obce v zázemí Bruntálu). - Přítomnost atraktivního přírodního prostředí (Slezská Harta, Jeseníky) zvyšuje potenciál pro bydlení a podnikání v cestovním ruchu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoký index stáří (110,4 v roce 2014 oproti 166 v roce 2024) – populace stárne, výrazný úbytek mladších ročníků. - Trvalý populační úbytek během 10 let území ztratilo více jak 2 500 obyvatel. - Nízká intenzita bytové výstavby (dlouhodobě jen 2,3 byty/1000 obyvatel ročně, celkově 84 nových bytů v roce 2023). - Dlouhodobě vyšší nezaměstnanost oproti průměru ČR, výkyvy dle krize a pandemie. - Značná část obcí má pod 500 obyvatel – nízká hustota osídlení, komplikuje udržitelnost služeb a infrastruktury.
Příležitosti	Hrozby

<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj nového rezidenčního bydlení v atraktivních obcích (okolí Bruntálu, Milotice nad Opavou, Nová Pláň, Valšov). - Využití přírodního potenciálu pro cestovní ruch a rekreaci (CHKO Jeseníky, Slezská Harta). - Posílení dluhového poradenství a sociálních služeb pro rostoucí počet ohrožených skupin. - Možnost podpory z evropských a národních fondů (OPZ+, IROP, SRR 21+). - Rozvoj malého a středního podnikání a podpora lokální ekonomiky (nové služby, agroturistika, drobná výroba). 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokračující odliv mladé a vzdělané populace do center (Opava, Ostrava, Olomouc). - Další stárnutí populace → zvyšující se tlak na sociální a zdravotní služby. - Riziko zhoršení nezaměstnanosti při hospodářských krizích (region je na cykly citlivý). - Nízká atraktivita regionu pro větší investory kvůli horší dopravní dostupnosti a periferní poloze. - Rozdrobená sídelní struktura komplikuje poskytování veřejných a komunitních služeb.
---	---

2. Návrhová část

2.1. Metodika zpracování

Základními dokumenty pro zpracování návrhové části byly jednotlivé strategické či jiné rozvojové plány obcí, strategie DSO Bruntálsko a Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hrubý Jeseník 2021 – 2028.

Dalším podkladem byl průzkum mezi obcemi s jednoduchým dotazníkem týkající se jednotlivých tematických oblastí a také zjištěné projektové záměry. Představitelům obcí byl zaslán i prvotní návrh opatření návrhové části, kde byla možnost se vyjádřit k jednotlivým opatřením.

Následně po tomto kroku byla zpracována detailnější návrhová část, kdy u každé tematické oblasti byly na základě všech zjištění identifikovány 5 – 6 opatření, které by měly naplňovat danou tematickou oblast. Tento finální dokument byl opět zaslán obcím k připomínkování.

Mezi prioritní oblasti patří sociální a zdravotní oblast. (dostupnost těchto služeb bez nutnosti dojíždění do velkých měst), s ohledem na stárnutí populace bude potřeba řešit i oblast sociální, dále je důležitá podpora technické a dopravní infrastruktury a cestovní ruch a životní prostředí.

Z akčního plánu strategického plánu DSO Bruntálsko* lze vyjmenovat následující projekty, které mají regionální význam pro celé území.

- Vypracování koncepce rozvoje cestovního ruchu mikroregionu a následná aplikace strategie v dané oblasti
- Efektivita procesního řízení v obcích dobrovolného svazku Bruntálsko – Nástroje komunikace s veřejností
- Odborné poradenství pro obce ve svazku obcí Bruntálska

- Založení společného dotačního programu obcí pro zajištění a provoz zdravotnických služeb v mikroregionu
- Příprava a nastavení systému dofinancování regionálního školství
- Zavádění vysokorychlostního internetu v obcích včetně spolupráce s BCO manažerem
- Vypracování studie cyklostezek pro propojení území

*DSO Bruntálsko zahrnovalo 25 obcí z území SO ORP Bruntál, v roce 2025 došlo k transformaci svazku obcí na Společenství obcí Bruntálsko.

2.2. Tematické oblasti s popisem problémů a návrhů opatření

2.2.1. Podnikání a zaměstnanost

Území ORP Bruntál se vyznačuje vysokou mírou nezaměstnanosti, a i nízkou kupní silou v porovnání s jinými regiony v ČR.

Nejen tyto aspekty vedou k obavám ze vzniku nových podnikatelských činností i častému odlivu obyvatel (zejména s vyšší kvalifikací či vzděláním). Podpora podnikatelské činnosti, jak v oblasti zemědělství, potravinářství či v dalších oborech, zvyšuje konkurenceschopnost těchto podniků a umožňuje jednodušší zahájení podnikatelské činnosti zejména u mladších lidí. Důležitá je i práce se zaměstnanci (rozvoj jejich kvalifikací a vzdělávání) a s ohledem na vysoký počet nezaměstnaných i práci s tou skupinou včetně práce se studenty či absolventy středních a vysokých škol tak, aby nedocházelo k jejich odlivu pryč z území. Důležité jsou i investice do přeměny starých nevyhovujících areálů, brownfieldů, pobídky pro nové investory a podpora inovací v rozvíjejících se podnicích, včetně vybavení novými technologiemi a snížení energetické náročnosti celých provozů.

Opatření 1: Rozvoj podnikatelského prostředí a infrastruktury

- Příprava rozvojových ploch pro podnikání včetně regenerace brownfieldů.
- Vytváření vhodných prostor a služeb pro drobné podnikatele a živnostníky.
- Podpora investic do modernizace provozů, digitalizace a energetických úspor.

Opatření 2: Podpora zaměstnanosti a místních firem

- Zavádění programů na podporu zaměstnávání znevýhodněných skupin (mladí, 50+, osoby se ZP).
- Finanční a poradenská podpora pro začínající podnikatele a rodinné firmy.
- Propagace lokálních produktů a služeb, rozvoj řemesel a drobné výroby.

Opatření 3: Spolupráce škol, podniků a obcí

- Propojení škol se zaměstnavateli – tvorba nových oborů dle potřeb regionu, zajištění kvalitní a kvalifikované pracovní síly
- Organizace exkurzí, stáží a učňovských míst ve firmách.
- Podpora celoživotního vzdělávání a rekvalifikací.

Opatření 4: Zajištění bydlení a zázemí pro pracovníky

- Výstavba a rekonstrukce bytů určených pro zaměstnance a nové pracovníky.
- Podpora vzniku ubytovacích zařízení v obcích s rozvojovým potenciálem.
- Spolupráce obcí s firmami při řešení ubytování a dopravní dostupnosti.

Opatření 5: Rozvoj cestovního ruchu a doplňkových služeb

- Podpora podnikání v oblasti ubytování, gastronomie a volnočasových aktivit.
- Využití potenciálu regionu pro rozvoj turistiky, řemesel a agroturistiky.
- Propojování podnikatelských aktivit s propagací regionu.

Opatření 6: Zlepšení informovanosti a marketingu regionu

- Vytvoření jednotného komunikačního kanálu mezi obcemi, podnikateli a veřejností.
- Aktivní prezentace investičních a podnikatelských příležitostí
- Sdílení příkladů dobré praxe a úspěšných místních podnikatelů.

2.2.2. Dopravní dostupnost

Území SO ORP Bruntál je dopravně znevýhodněno svou periferní polohou mimo hlavní dopravní tepny a dálniční síť, zároveň je zde i vliv horského terénu. Dopravní dostupnost zásadně ovlivňuje možnosti zaměstnanosti, vzdělávání i rozvoj cestovního ruchu. Klíčovými tahy jsou silnice I/11 a I/45, přičemž dopravně zatíženější je především úsek na silnici I/45 v úseku Bruntál - Krnov, Bruntál - Olomouc a také na silnici I/11 úsek Bruntál – Opava. Největší intenzita dopravy je pak přímo v Bruntále, kde se setkávají obě zmíněné komunikace. Ke snížení intenzity částečně dopomůže právě budovaný severojižní obchvat Bruntálu.

Pro železniční dopravu je významná trať 310 spojující území jednak s Olomoucí na druhou stranu s Krnovem a Opavou. Dále se v území nachází regionální tratě s pravidelnou dopravou a to Valšov - Rýmařov a Milotice nad Opavou – Vrbno pod Pradědem. S víkendovou letní dopravou (turistické linky) jsou pak tratě Bruntál – Malá Morávka a Opava – Svobodné Heřmanice. Nevýhodou všech železničních tratí je zejména jejich zastaralost a z toho pramenící i nejvyšší rychlost (trať 310 - 70 km/h a ostatní lokální tratě 50 km/h). Cesta rychlíkovým spojem pak do 65 km vzdálené Olomouce trvá 1 hodinu 20 minut, do krajské metropole Ostravy pak 1:30. S ohledem i na používané starší soupravy nevytváří větší konkurenci pro další druhy dopravy, zejména automobilovou individuální.

U autobusové dopravy má většina obcí přímé spojení s centrem regionu Bruntálem, výjimkou jsou obce Staré Heřminovy a Svobodné Heřmanice, kde je nutný přestup v Horním Benešově. Autobusový dopravce vzešel z výběrové řízení Moravskoslezského kraje a jezdí zde od konce roku 2018. Téměř všechny spoje jsou obsluhovány bezbariérovými autobusy. Nevýhodou je ale časová dostupnost, více jak 40 minut do Bruntálu musí cestovat obyvatelé např. Dvorců či Ludvíkova. Kromě lokálních spojů má území i dálkové napojení do Brna, Ostravy či Šumperku či turistické linky směřující pod Praděd.

Dopravní infrastruktura je však celkově zatížena rostoucí nákladní dopravou a stav mnoha místních komunikací, mostů i chodníků je nevyhovující. Chybí rovněž bezpečné cyklostezky a pěší trasy, stejně jako bezbariérové zastávky veřejné dopravy. Pozitivem je zájem obcí o modernizaci infrastruktury a budování prvků zvyšujících bezpečnost provozu. V turisticky exponovaných oblastech a ve městech je i problém s parkováním osobních aut, z důvodů nedostatečné kapacity stávajících ploch.

Opatření 1: Rekonstrukce a modernizace místních komunikací a mostů

- Pravidelná údržba a rekonstrukce poškozených komunikací, mostů a chodníků.
- Opravy po povodních a prevence proti budoucím škodám (odvodnění, svodidla).
- Používání kvalitních materiálů s delší životností a nižší údržbou.

Opatření 2: Zvyšování bezpečnosti dopravy v obcích

- Výstavba a rekonstrukce chodníků, přechodů a veřejného osvětlení.
- Zavádění zpomalovacích prvků (retardéry, ostrůvky, radary).
- Opatření ke zvýšení bezpečnosti u škol, školek a zastávek.

Opatření 3: Rozvoj cyklistické a pěší infrastruktury

- Budování cyklostezek a pěších tras mezi obcemi (např. po bývalých železničních tělesech).
- Propojení cyklotras s turistickými atrakcemi a centry obcí.
- Zajištění kvalitního povrchu, odpočívadel a doprovodné infrastruktury (půjčovny, stojany, servisní body).

Opatření 4: Zlepšení veřejné dopravy a dostupnosti

- Modernizace a bezbariérová úprava autobusových zastávek a nástupišť.
- Koordinace autobusové a železniční dopravy pro lepší přestupní vazby.
- Udržení regionálních železničních tratí a zlepšení jejich komfortu.

Opatření 5: Řešení parkování a dopravní obsluhy

- Zvyšování kapacity parkovacích míst v sídlištích, centrech obcí a turistických lokalitách.
- Výstavba parkovišť P+R (park and ride) u dopravních uzlů a zastávek.
- Zavedení chytrého systému parkování (např. senzory, rezervační systémy).

Opatření 6: Integrované plánování a udržitelná mobilita

- Zpracování a aktualizace plánů udržitelné mobility (SUMP) na úrovni obcí či mikroregionů.

- Podpora elektromobility, sdílené dopravy a ekologických forem přepravy.
- Vzdělávání a osvěta obyvatel v oblasti bezpečné a šetrné dopravy.

Z typových projektů uváděných obcemi je to většinou výstavba a rekonstrukce chodníků, opravy místních komunikací, zvýšení bezpečnosti chodců úpravami přechodů, výstavby cyklostezek např. kolem Slezské Harty, na bývalém tělese dráhy Dvorce – Mor. Beroun apod.

2.2.3. Komunitní život

Komunitní a společenský život je důležitým prvkem udržitelnosti venkovských obcí regionu. Velká část obcí sice disponuje prostory pro kulturní a sportovní aktivity, tyto objekty však často trpí zastaralostí a technickými nedostatky. Chybí moderní vybavení i kvalitní zázemí pro spolky, které tvoří důležitou součást komunitního života. Obnova těchto zařízení, podpora tradic a posilování občanské participace jsou zásadní pro udržení soudržnosti obcí a pro zlepšení kvality života obyvatel.

Dalším aspektem je samotná aktivita obyvatel a schopnost vytvářet a rozvíjet komunitní život. Území SO ORP Bruntál nepatří mezi území, kde se udržují několik generací různé tradice, ba naopak se vytvářejí a snaží se udržet a rozvíjet. Jsou obce, kde existují různé spolky či skupiny aktivních obyvatel, které se podílejí na podpoře komunitního života obce, na druhé straně jsou obce, zejména ty menší, kde hlavním pilířem setkávání je samotná obec a několik málo dobrovolníků. U samotných spolků bývá někdy problém stárnutí členů a někdy i nezáměr mladších pokračovat v nastavené činnosti. S ohledem na příhraniční polohu regionu přibývají i společné přeshraniční akce, které jsou podporovány přeshraničními programy.

Opatření 1: Modernizace a obnova kulturních a společenských zařízení

- Rekonstrukce kulturních domů, společenských sálů a dalších komunitních prostor.
- Investice do energetických úspor, rozvodů, vytápění, osvětlení a technického vybavení.
- Zajištění bezbariérového přístupu a moderního zázemí (sociální zařízení, kuchyňky apod.).

Opatření 2: Podpora činnosti spolků a komunitních organizací

- Finanční i materiální podpora spolků, hasičů, sportovců a zájmových skupin.

- Obnova a vybavení zázemí spolků (klubovny, sklady, dílny).
- Podpora mezigenerační spolupráce a zapojování mladých do spolkového života.

Opatření 3: Rozvoj společenského a volnočasového života v obcích

- Organizace kulturních, sportovních a tradičních akcí podporujících soudržnost obyvatel.
- Budování venkovních zázemí pro společenské akce (mobilní podia, lavičky, stany, přístřešky).
- Rozvoj sportovišť a volnočasových areálů, včetně jejich modernizace.

Opatření 4: Posílení participace a spolupráce obyvatel

- Vytváření prostor pro veřejná setkání, diskuze a zapojování občanů do rozhodování.
- Podpora komunitních projektů „zdola“ (např. komunitní zahrady, úklidové akce, sousedské slavnosti).
- Zlepšení komunikace mezi obcí a občany prostřednictvím moderních nástrojů (např. online platformy, komunitní weby).

Opatření 5: Meziobecní a přeshraniční spolupráce

- Společné kulturní a sportovní akce mezi obcemi regionu, sdílení zkušeností a technického vybavení.
- Rozvoj partnerství s obcemi na polské straně hranice, zaměřený na kulturu a komunitní rozvoj.
- Podpora projektů přeshraničního charakteru (výměnné akce, společné festivaly).

2.2.4. Občanská vybavenost

Dostatečná úroveň občanské vybavenosti je základním předpokladem pro udržení kvality života a další rozvoj venkovských obcí na Bruntálsku. Dostupnost služeb, zdravotní a sociální péče, sportovního i kulturního vyžití výrazně ovlivňuje spokojenost obyvatel i jejich rozhodnutí v obci zůstat. V menších sídlech, kde chybí tradiční instituce a služby, je nezbytné hledat nové formy jejich zajištění – například sdílením služeb mezi obcemi, využitím telemedicíny, terénních pečovatelských služeb či prostřednictvím moderních technologií.

S rozvojem e-shopů, rozvozů potravin a mobilitou obyvatelstva klesá důležitost na vybavenost v oblasti maloobchodu. Přesto se obce snaží zachovat aspoň základní dostupnost potravin formou bezobslužných prodejen či podporou malých venkovských prodejen, což je důležitá podpora pro zranitelné skupiny obyvatel např. seniory či obyvatele bez osobního automobilu.

Obce kladou důraz na obnovu a modernizaci veřejných budov a zařízení – od obecních domů a kulturních sálů po hasičské zbrojnice, multifunkční centra či zázemí pro sport a volný čas. Významnou roli hraje i regenerace veřejných prostranství a parků, doplňování městského mobiliáře a zavádění prvků chytrých technologií. Rozvoj občanské vybavenosti přispívá nejen ke zvýšení komfortu obyvatel, ale i k posílení komunitního života a atraktivity regionu pro nové obyvatele a návštěvníky.

Důležitým směrem je také ochrana a obnova kulturních památek a drobných sakrálních staveb, které tvoří nedílnou součást identity regionu. Spolupráce obcí, kraje a státu při zajišťování veřejných služeb a podpora inovativních řešení budou klíčovými nástroji pro dlouhodobě udržitelný rozvoj venkovského prostoru.

Opatření 1: Rekonstrukce a modernizace veřejných objektů

- Obnova a modernizace obecních domů, kulturních zařízení, hasičských zbrojnic či bytových domů pro zajištění kvalitního a dostupného zázemí služeb.

Opatření 2: Rozvoj sportovní a volnočasové infrastruktury

- Obnova a doplnění sportovišť a jejich zázemí, budování multifunkčních a venkovních hřišť či zařízení pro aktivní trávení volného času.

Opatření 3: Regenerace veřejných prostranství a mobiliáře

- Modernizace a doplňování mobiliáře (lavičky, odpadkové koše, přístřešky), využití chytrých technologií (smart lavičky, infokiosky) a zlepšení estetiky obcí.

Opatření 4: Rozvoj zdravotních a sociálních služeb

- Podpora dostupnosti základní zdravotní péče, včetně zajištění praktických lékařů, stomatologů a dalších odborných lékařů. Rozvoj terénních a pečovatelských služeb, využití telemedicíny a spolupráce mezi obcemi při zajištění péče o seniory a zranitelné skupiny.

Opatření 5: Ochrana a obnova kulturního dědictví

- Péče o historické budovy, drobné sakrální stavby a další památky s cílem zachovat kulturní identitu a charakter území.

Opatření 6: Dostupné bydlení

- Budování či adaptace budov na dostupné bydlení (startovací byty, byty pro seniory apod.)

Mezi typové projekty v této oblasti patří záměry několika obcí na vybudování ordinace pro lékaře, rekonstrukce tělocvičen, společenských a kulturních sálů, opravy a výstavby hasičských zbrojnic, rekonstrukce obecních úřadů, několik obcí také uvádí adaptaci obecních budov na startovací malometrážní byty či bydlení pro seniory

2.2.5. Vzdělávání

Vzdělávání v SO ORP Bruntál je klíčovým prvkem pro udržení života a kvality života v obcích, zejména těch menších. Kvalitní školská zařízení nejen zajišťují vzdělávání dětí a mládeže, ale zároveň podporují společenský život, komunitní aktivity a vztah obyvatel k obci.

Pro zachování funkčních škol a jejich modernizaci je nezbytné řešit několik vzájemně propojených oblastí:

- **Provozní udržitelnost** – zajištění financování nejen pedagogických, ale i nepedagogických pracovníků a provozu škol.
- **Modernizace vybavení a metodik** – zavádění digitálních technologií, odborných učeben a moderních vzdělávacích metod.
- **Podpora pedagogů a studentů** – motivace učitelů k práci v malých obcích a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání pro všechny děti.

- **Rozšíření funkcí škol** – školy slouží jako centra komunitního života, místo pro volnočasové aktivity a technické či praktické vzdělávání.

Návrhová opatření vycházejí ze zjištěných potřeb obcí a jejich strategických cílů a mají podporovat udržitelnost, kvalitu a atraktivitu vzdělávání v regionu.

Návrhová opatření

Opatření 1 Modernizace školských zařízení a vybavení

- Rekonstrukce a modernizace učeben, odborných laboratoří a školních zahrad.
- Zavádění digitálních pomůcek, tabletů a interaktivních učebních metod, zejména pro děti z příjmově slabších rodin.

Opatření 2 Podpora pedagogů a kvality výuky

- Motivační programy pro učitele v menších obcích (např. nabídka bydlení, profesní rozvoj, podpora odborného vzdělávání).
- Podpora menších škol při získávání kvalifikovaných učitelů a stabilizaci personálu.

Opatření 3 Rozvoj technického a praktického vzdělávání

- Organizace kroužků, dílen a projektů zaměřených na technické a praktické dovednosti žáků ZŠ.
- Vytvoření venkovních učeben a školních zahrad pro environmentální a praktickou výuku.

Opatření 4 Rozšíření komunitní a volnočasové funkce škol

- Školy jako centra pro kulturní, sportovní a společenské aktivity obce.
- Vybudování dětských koutků a prostor pro volnočasové aktivity v rámci školního areálu.

Opatření 5 Posílení institucionální podpory škol

- Příprava a nastavení systémů dofinancování regionálního školství, včetně podpory provozu a modernizace zařízení.
- Podpora vzniku detašovaných pracovišť vyšších škol v regionu a integrace škol do širších vzdělávacích sítí.

Mezi typové projekty patří stovky záměrů škol do modernizace mateřských a základních škol – budování a modernizace odborných učeben, snížení energetické náročností budov, modernizace vybavení, rekonstrukce a obnova stravovacích zařízení, obnova tělocvičen a venkovních sportovišť.

2.2.6. Cestovní ruch

Bruntálsko je z hlediska cestovního ruchu vyhledávanou oblastí, zejména západní část, díky lázním v Karlově Studánce a zachovalé přírodě patří mezi čím dál častější cíle českých i zahraničních turistů. V letní sezoně poskytují zejména uspokojení pěším a cykloturistům, v zimních měsících je vyhledávané sjezdové a běžecké lyžování. Ve východní oblasti se rozvoj cestovního ruchu vyvíjí o něco pomaleji, zejména v oblasti vodní nádrže Slezská Harta však v letních měsících není nouze o návštěvníky. V obou případech, kdy se rok od roku zvyšuje návštěvnost, jsou kladeny vyšší nároky na dopravní infrastrukturu (silnice, veřejná parkoviště), ale i návštěvnickou infrastrukturu – turistické a naučné stezky, odpočívadla, sociální zařízení apod. V území funguje i několik infocenter. Vzhledem k přítomnosti CHKO je důležité dbát na zvýšenou ochranu přírody. Cestovní ruch je již poslední století a půl nedílnou součástí regionu, který je z části navázaný i na zdejší ekonomiku. Investice do kvalitního a zároveň ohleduplného cestovního ruchu ve velké míře pomáhá k rozvoji oblasti. Zejména s ohledem na zvýšený počet návštěvníků bude nutné rozšiřovat veřejná parkoviště, udržovat a případně budovat nové turistické stezky včetně odpovídajícího zázemí (odpočívadla, sociální zázemí). V budoucnu s ohledem na lokálně již vyčerpanou kapacitu některých exponovaných lokalit bude nutné hledat chytrá řešení v rozprostření návštěvnosti v celém území i mimo něj.

Opatření 1 Rozvoj turistické infrastruktury

- Výstavba a modernizace odpočívadel, veřejných sociálních zařízení a parkovišť u hlavních turistických cílů.

- Realizace vyhlídkových míst, stezek v korunách stromů a dalších atraktivních lokalit pro zvýšení zážitku návštěvníků.

Opatření 2 Podpora pěší a cykloturistiky

- Vymezení a značení nových turistických a cyklotras, včetně zázemí pro cyklisty (stojany na kola, odpočívadla).
- Příprava naučných stezek s ekologicko-historickou tematikou, propojující hlavní turistické lokality regionu.

Opatření 3 Rozvoj kulturního a historického dědictví

- Obnova a údržba kulturních památek, drobných sakrálních staveb a muzeí.
- Podpora obecních muzeí a kulturních center jako součást zážitkové turistiky.

Opatření 4 Marketing a propagace regionu

- Vytvoření jednotné vizuální identity a koncepce propagace cestovního ruchu v mikroregionu.
- Zviditelnění možností aktivní a zážitkové turistiky, včetně agroturistiky a farmového prodeje.

Opatření 5 Udržitelný a odpovědný rozvoj

- Podpora tzv. „měkkého“ cestovního ruchu (ekoturistika, cykloturistika, agroturistika) s ohledem na ochranu přírody.
- Strategická opatření pro rozložení návštěvnosti mimo nejfrekventovanější lokality, aby nedocházelo k přetížení exponovaných oblastí.

V této oblasti je důležitá spolupráce několik obcí na úrovni mikroregionů či společenství obcí na koncepcích cestovního ruchu, marketingů budování společných cyklotras a cyklostezek, naučných a pěších tras.

2.2.7. Životní prostředí

Část západu území zasahuje do CHKO Jeseníky, dále se zde nachází několik národních přírodních památek. Díky absenci větších průmyslových podniků, i rozvinuté dopravní infrastruktury, zde převažuje zachovalá krajina poměrně málo ovlivněná lidskou činností. S ohledem na klimatické změny však došlo v posledních letech vlivem kůrovcové kalamity k masivnímu odlesňování krajiny, které vede k vysychání půdy, ale i ke zničení přirozených útočišť pro celou řadu živočichů.

S ohledem na zachování biodiverzity i ochrany před vodní erozí je nutné, aby probíhala obnova druhově bohatých lesů, ochrana vodních zdrojů, dále je nutná péče i o výsadbu v intravilánech obcí a měst společně s dalšími prvky veřejného prostranství, které povedou k lepšímu hospodaření se srážkovou vodou či k budování vodních prvků.

Opatření 1 Ochrana ovzduší a energetická efektivita

- Podpora výměny nevyhovujících kotlů na čisté zdroje energie (plyn, FVE, tepelná čerpadla).
- Snížení energetické náročnosti veřejných budov a bytových domů prostřednictvím zateplení, modernizace kotelen a instalace obnovitelných zdrojů energie.
- Postupná modernizace veřejného osvětlení s cílem snížení světelného smogu a spotřeby energie.

Opatření 2 Voda, kanalizace a retence

- Podpora akumulace a retence vody v krajině, obnova rybníků a vodních prvků, využití dešťové vody v intravilánech.
- Zajištění zásobování pitnou vodou, rozvoj kanalizace a kapacity ČOV, včetně optimalizace řešení domovních ČOV.
- Zpracování studií protipovodňových a protieročních opatření, zejména v lokalitách ohrožených suchy a vodní erozí.

Opatření 3 Odpadové hospodářství a prevence

- Vybudování sběrných míst a komunitních kompostáren pro tříděný odpad.
- Podpora osvěty a opatření pro snižování vzniku odpadů, zejména jednorázových plastů.

Opatření 4 Zeleň, krajina a obnova ekosystémů

- Obnova druhově bohatých lesů, výsadba stromů a alejí, péče o veřejnou zeleň a přírodní zahrady v intravilánech.
- Sanace ekologicky zatížených lokalit a brownfieldů s cílem jejich následného využití pro veřejné či ekologické účely.

Opatření 5 Environmentální vzdělávání a osvěta

- Podpora EVVO programů a venkovní výuky v přírodních zahradách a školních areálech.
- Zapojení veřejnosti do péče o krajinu, lesy a vodní prvky prostřednictvím komunitních aktivit a osvětových kampaní.

Mezi typové projekty patří výsadby a údržba městské a obecní zeleně, vybudování obecního sadu, výsadby alejí apod.

2.3. Seznam projektových záměrů SO ORP BRUNTÁL

2.3.1. Seznam projektových záměrů (detail)

Samostatná příloha

Závěr

Tato případová studie byla zpracována na základě požadavků Moravskoslezského kraje (MSK) s cílem zhodnotit stav hospodářsky sociálně ohroženého území (HSOÚ) správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Bruntál. Dokument identifikuje hlavní problémy a doporučuje vhodné směry rozvoje, aby napomohl intenzivnějšímu zacílení a využití regionálních, národních a evropských nástrojů. Území SO ORP Bruntál bylo zařazeno mezi HSOÚ na základě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR 21+) kvůli nejhorším výsledkům v klíčových indikátorech, jako je intenzita bytové výstavby, hrubá míra celkového přírůstku, index stáří, podíl nezaměstnaných osob a intenzita podnikatelské aktivity.

Souhrn analytických zjištění

Analytická část potvrdila dlouhodobé a strukturální problémy území. SO ORP Bruntál, ležící v severozápadní části MSK a zahrnující 31 obcí (s celkem 34 837 obyvateli), je charakteristické nízkou lidnatostí a polohou mimo hlavní dopravní spojnice.

Klíčové indikátory ukazují následující vývoj:

1. Index stáří: Populace Bruntálska setrvale stárne. Index stáří vzrostl z 110,4 % v roce 2014 na 166,03 % v roce 2024. Rozdíl mezi počtem seniorů (65+) a dětí (0–14) se za 10 let zvýšil ze 576 na 3 161 osob ve prospěch nejstarší skupiny. Pouze tři obce měly v roce 2024 index stáří nižší než 100 % (Valšov, Dlouhá Stráň, Milotice nad Opavou).

2. Přírůstek obyvatelstva: Území se dlouhodobě vylidňuje, přičemž za desetiletí ztratilo více než 2 500 obyvatel. V roce 2023 byl celkový úbytek -8,46 ‰. Převládá jak přirozený úbytek, tak i vystěhovávání obyvatel. Nejvyšší záporné hodnoty přírůstku byly zaznamenány ve Václavově u Bruntálu (obec s nejvyšší nezaměstnaností), Karlově Studánce a Bruntále.

3. Míra nezaměstnanosti: SO ORP Bruntál patří dlouhodobě k regionům s vyšší nezaměstnaností ve srovnání s průměrem ČR a MSK. Zatímco v roce 2014 dosahovala 14,5 %, v roce 2024 byla celková míra nezaměstnanosti 9,05 %. Nezaměstnanost je dlouhodobě velmi vysoká ve Václavově u Bruntálu (17,15 %) a nulová v Nové Pláni (0,00 %).

4. Intenzita podnikatelské aktivity: Intenzita se mírně zvýšila, z 107,1 na 1000 obyvatel v roce 2014 na 117,83 v roce 2024. Nejvyšší intenzitu vykazuje Nová Pláň (287,88), což je dáno nízkým počtem obyvatel a nulovou nezaměstnaností.

5. Intenzita bytové výstavby: Tato intenzita je dlouhodobě nízká. V roce 2023 bylo dokončeno 84 bytů, což představuje jen 2,38 nových bytů na 1 000 obyvatel. V 16 obcích nevznikl v roce

2023 žádný nový byt. Výstavba se soustřeďuje do obcí v zázemí Bruntálu, jako jsou Milotice nad Opavou (33,94/1000 obyv.) a Valšov.

Klíčové problémy (SWOT analýza a návrhová část)

Z provedené SWOT analýzy a popisu území vyplývají hlavní slabé stránky a hrozby:

- Vysoký index stáří a trvalý populační úbytek představují zásadní demografický problém.
- Nízká intenzita bytové výstavby a vyšší nezaměstnanost zůstávají ekonomickými slabinami.
- Periferní poloha mimo hlavní dopravní tepny a horský terén komplikují dopravní dostupnost a snižují atraktivitu pro větší investory.
- Rozdrobená sídelní struktura (více než polovina obcí má pod 500 obyvatel) ztěžuje udržitelnost služeb a infrastruktury.
- Hrozbou je především pokračující odliv mladé a vzdělané populace a rostoucí tlak na sociální a zdravotní služby v důsledku stárnutí.

3. Seznam použitých zdrojů

Literatura

Internetové zdroje

Usnesení vlády č. 932 z 11.12.2024, s.1, [online] [Státem podporované regiony](#)

4. Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet obcí a obyvatel SO ORP Bruntál 2024	4
Tabulka 2 Index stáří (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024.....	6
Tabulka 3 Index stáří (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024	7
Tabulka 4 Míra nezaměstnanosti (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024	9
Tabulka 5 Míra nezaměstnanosti (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024	10
Tabulka 6 Intenzita podnikatelské aktivity v obcích SO ORP Bruntál 2024	12
Tabulka 7 Intenzita podnikatelské aktivity v SO ORP Bruntál 2014–2024.....	13
Tabulka 8 Intenzita bytové výstavby v obcích SO ORP Bruntál 2023	15
Tabulka 9 Intenzita bytové výstavby v SO ORP Bruntál 2013–2023	16
Tabulka 10 Přírůstek obyvatelstva v obcích SO ORP Bruntál 2023	18

Tabulka 11 Přírůstek obyvatelstva v SO ORP Bruntál 2013–2023	20
Tabulka 12 SWOT analýza SO ORP Bruntál	22

5. Seznam grafů

Graf 1 Index stáří (%) v obcích SO ORP BRUNTÁL 2024.....	7
Graf 2 Index stáří (%) v SO ORP BRUNTÁL 2014–2024	8
Graf 3 Míra nezaměstnanosti (%) v obcích SO ORP Bruntál 2024	10
Graf 4 Míra nezaměstnanosti (%) v SO ORP Bruntál 2014–2024.....	11
Graf 5 Intenzita podnikatelské aktivity v obcích SO ORP Bruntál L 2024	13
Graf 6 Intenzita podnikatelské aktivity v SO ORP Bruntál.....	14
Graf 7 Intenzita bytové výstavby v obcích SO ORP Bruntál 2023	16
Graf 8 Intenzita bytové výstavby v SO ORP Bruntál 2013–2023	17
Graf 9 Přírůstek obyvatelstva v obcích SO ORP Bruntál 2023.....	18
Graf 10 Přírůstek obyvatelstva v SO ORP Bruntál 2013-2023	20

6. Seznam map

Mapa 1 Území SO ORP BRUNTÁL.....	3
----------------------------------	---

7. Seznam zkratek

HSOÚ – Hospodářsky sociálně ohrožené území

KÚ – Krajský úřad

MSK – Moravskoslezský kraj

ORP – obec s rozšířenou působností

SO – správní obvod

